

Elin: Aluehallitus
Aika: 18.09.2023 Kello: 09:00 - 12:52
Paikka: Kokoushuone Kurki, Y3

Läsnäolijat:

Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Salovaara-Kero Anne	puheenjohtaja	
Lithén Carola	jäsen	
Somppi Sari	jäsen	Poistui klo 12.45
Haldin Annica	jäsen	
Sjökvist Peter	varapuheenjohtaja	
Lindqvist Hans-Erik	jäsen	
Rajala Katja	II varapuheenjohtaja	
Willman Gösta	jäsen	
Karppi Päivi	jäsen	
Bystedt Rainer	jäsen	
Sandbacka Joacim	jäsen	
Rantala Mervi	jäsen	
Pettersson David	jäsen	

Poissaolijat:

Muut läsnäolijat:

Ollikainen Mikko	VALT pj.	Teamsin kautta klo 10.17-11.40 ja 12.10-12.52
Berg Kim	VALT I varapj.	
Strand Joakim	VALT II varapj.	Teamsin kautta klo 9.05-11.40 ja 12.10-12.52
Heinonen Marko	VALT III varapj.	Teamsin kautta klo 9.00-11.40
Borg Johanna	VALT IV varapj.	
Ala-Heikkilä Sari	kansalliskielilautakunnan pj.	
Kinnunen Marina	esittelijä	
Vähäkangas Pia	esittelijä	
Sjöström Pia-Maria	esittelijä	
Penttinen Erkki	esittelijä	
Jakobsson-Pada Linda	sihteeri / esittelijä	
Berg Päivi	asiantuntija	
Nystrand Lena	asiantuntija	
Svartsjö Sofia	asiantuntija	Paikalla §232 aikana
Kangasmaa Hanna	asiantuntija	Paikalla §232 aikana
Plukka Mari	asiantuntija	Paikalla §233 aikana

Pykälät: 226 - 248

Pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkastettu sähköisesti. Allekirjoituksen todentaminen voidaan osoittaa hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Anne Salovaara-Kero
Puheenjohtaja

Linda Jakobsson-Pada
Sihteeri

Katja Rajala
Pöytäkirjan tarkastaja

Mervi Rantala
Pöytäkirjan tarkastaja

Pöytäkirja on nähtävillä yleisessä tietoverkossa: www.pohjanmaanhyvinvointi.fi

Österbottens välfärdsområde / registratur
Sandviksgatan 2–6, 65130 Vasa
registrator@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2–6 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

Elin: Aluehallitus
Aika: 18.09.2023 Kello: 09:00 - 12:52
Paikka: Kokoushuone Kurki, Y3

Asialuettelo:

Pykälä	Käsitteltävä asia	Sivu
§ 226	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 227	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 228	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 229	Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimenpiteiden etenemisen tilannekuva	7
§ 230	Talousarviomuutos 2023	11
§ 231	Investointimäärärahojen 2023 uudelleenjärjestely 2023	13
§ 232	Hammashuollon jonotilanne	14
§ 233	Asiakaslähtöisyys ja osallisuus	16
§ 234	Palvelusetelien yleinen soveltamisohje ja palvelukohtaiset soveltamisohjeet vuodelle 2024	18
§ 235	Hyvinvointialueen prosessityön periaatteet ja ydinprosessit	19
§ 236	Pohjanmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa	21
§ 237	Strategiset mittarit, raportti	23
§ 238	Valtuustoryhmätuki 2023	24
§ 239	Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen	27
§ 240	Eropyyntö luottamustehtävistä, Anne Rintamäki	29
§ 241	Vastaus valtuustoaloitteeseen; Koko Pohjanmaan hyvinvointialueella tulee ottaa käyttöön HPV-testit osana kohdunkaulan syövän seulontaa	29
§ 242	Vastaus valtuustoaloitteeseen/Pitkäkestoista covid-19-tautia sairastaville toimiva diagnostiikka, hoito ja kuntoutus Pohjanmaan hyvinvointialueella	30
§ 243	Vastaus aluevaltuustoaloitteeseen; Selvitetään ja tutkitaan ikääntyneiden välimuotoisen asumisen tarve Pohjanmaalla	32
§ 244	Vastaus valtuustoaloitteeseen, ilmaiset kuukautissuojat	33
§ 245	Vastaus valtuustoaloitteeseen lukuseptin käyttöönotosta lastenneuvolassa	35
§ 246	Vastaus valtuustoaloitteeseen, äitiysfysioterapiaa neuvolapalveluiden yhteydessä	37
§ 247	Muut mahdolliset asiat	39
§ 248	Kokouksen päättäminen	40

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Aluehallitus 18.09.2023 § 226

Hallintosäännön 149 §:n mukaan toimitellaan päättää kokouksensa ajan ja paikan.

Hallintosäännön 150 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Hallintosäännön 158 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 108 §:n mukaan muu toimitella kuin valtuusto, on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00. Kokous todettiin olevan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltainen.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Aluehallitus 18.09.2023 § 227

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä aakkosjärjestyksessä siten, että esitetään aina kahta vuorossa seuraavana olevaa listalta.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä: Katja Rajala ja Mervi Rantala.
Ehdotetaan, että pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Aluehallitus 18.09.2023 § 228

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 150 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Ehdotetaan, että esityslista hyväksytään työjärjestykseksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Tulevaisuus- ja sopeuttamishojelman toimenpiteiden etenemisen tilannekuva

Aluehallitus 18.09.2023 § 229
1168/00.01.02/2023

Valmistelija Kinnunen Marina
Satu Hautamäki, Tony Pellfolk, Kosti Hyvärinen, Sofia Svartsjö, Heidi Kotanen, Christian Palmberg, Suvi Einola, Päivi Berg
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaltuusto hyväksyi Pohjanmaan tulevaisuus- ja sopeuttamishojelman 2023-2026 kokouksessaan 12.6.2023 § 39. Viranhaltijat valtuutettiin käynnistämään kehittämis- ja sopeuttamistoimenpiteiden täytäntöönpano sekä raporttoimaan hallitukselle ja valtuustolle säännöllisesti toimeenpanon toteutumisesta ja ohjelman mahdollisesta sopeuttamistarpeesta.

Oheinen tilannekuva ohjelmassa päätetyin teema-aluein raportoituna 15.9. tilanteessa

Kehityskohte	Aluevaltuuston asettama säästö	Säästösuunnitelma 2023	Tilannekuva ja raportti toimenpiteistä 15.9.2023
Digitaalisten ja etäpalvelujen kehittäminen	1 070 000€	1 070 000€	Seniorilinja laajentunut kattamaan koko hyvinvointialuetta 4.9. Sosiaalihuollon asiakasohjauslinjaa pilotoitu lasten ja perheiden palveluissa, syksyn aikana laajenee työikäisten palveluun. Omaolon piiriin saatu lisää kuntia 9/2023, chat-palvelun suunnittelutyö etenee. Puheentunnistuksen 50 % projektityöntekijä aloittanut 9/2023, perustetaan projektityöryhmä edistämään asiaa. Etävastaanotto videon välityksellä etenee: vahvan tunnistautumisen hakemus on hyväksytty Digi- ja väestötietovirastossa koskien Oivahealthin videopalvelua ja Oivahealthin palvelun käyttöönottoa varten on tilaus tehty. Työ chatbotin ympärillä jatkuu tekoälyä opastamalla ja kehittämällä ja uuden sisällön luomisella. 2 live-chatin tilaus Telialle on tehty. Sähköiset lomakkeet vahvalla tunnistautumisella Webropolin kautta ovat nyt teknisesti mahdollisia ja lomakkeita on luotu. Valmistelutyö asukkaiden sähköisen ajanvarauksen osalta on käynnistynyt kaikkien kolmen järjestelmän osalta. LifeCaren elektronisten palveluiden käyttöönoton ja laajennuksen kick off pidetään 12.9. Projektiaikataulu asiakastunnistuksen kehittämiseksi, sähköisille lomakkeille ja -ajanvaraukselle, omahoidolle jne. on laadittu. Kotiin vietävissä palveluissa hyvinvointitekniikan kehittämistä ja laajentamista koskeva suunnitelma on

			valmis ja osittain implementoitu. Lääkeannostelurobottien määrän lisääminen on toteutunut osittain ja vaatii vielä lääkkeiden annosjakelun hankinnan päätökseen saattamista.
Sosiaali- ja terveyskeskusten ja hyvinvointiasemien kehittäminen	1 425 000€	1 000 000€	Suun terveydenhuollossa Hela-hoitomalli aloitettu, mobiiliyksikön pilotointi alkaen 10/23, palvelusetelit lohkeamahoitoon otettu käyttöön. Hyvä vastaanottovalmennus jatkuu. Työtemallin laajentaminen suunnitellaan. Perusterveydenhuollon palvelupisteitä suljetaan hallituksen päätöksen mukaisesti syksyn aikana. Ylidiagnostiikan vähentäminen aloitettu osallistamalla henkilökuntaa. Palvelusopimuksien uudelleen neuvottelu Fimlab, Selkämeren terveys.
Lasten ja nuorten palvelut	350 000€	350 000€	Lasten terapiapalveluiden varmistaminen ja ohjaaminen kela-kuntoutukseen. Asiantuntijatiimien Vaasa ja Pietarsaari kokousajat varattu. Koulutukset lääkäreille elo-syyskuussa. Sosiaalihuollon ostopalveluiden vähentämisen mahdollistaminen henkilöstön lisäämisellä, ostopalvelukriteereiden tarkistamisella. Pidetty työpaja johtavien ja päälliköiden kanssa.
Vammaispalvelun sekä mielenterveys- ja riippuvuushoidon avoasumismuodot	100 000€	100 000€	Avoasumismuodot Vammaispalvelun asumispalveluiden kilpailutuksen valmistelu aloitettu. Keskisen alueen ympärivuorokautisen (Ella vaativa lasten yksikkö) ja päiväaikaisen toiminnan suunnittelua jatkettu tilojen osalta. Oman toiminnan toteutuksen suunnittelu edellyttää päätöstä tiloista. Ympäri vuorokautisen ostopalvelun vähentäminen Ei ole toteutunut. Uusia asiakkaita tulee joka kuukausi ja omat paikat eivät riitä. Ensisijainen keino kustannusten hillintään on kilpailutus ja ostopalvelutarpeiden määrittely tilaajan toimesta. Tämän suhteen yhteiset toimintatavat tulosalueilla (vammaispalvelut ja osallisuuden tuki). Omat vapaat paikat saatava käyttöön.

			<p>Mielenterveys- ja riippuvuushoidon ostopalveluiden vähentäminen</p> <p>Kreivinkoti muuttaa 19.9. uusiin vuokratiloihin. Samalla saamme lisää 7 asiakaspaikkaa, joihin sijoitamme uusia asiakkaita, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista asumista. Ankaret-yksikön muutto uusiin tiloihin etenee. Rekrytointeja tullaan tekemään, mutta se vie oman aikansa. Tavoitteena muutto marraskuun aikana. Myös avokuntoutuksen laajentaminen edistyy ja siinä tavoitteena tuetun asumisen tarjoaminen tuetun tai tehostetun asumisen sijaan. Tarkoituksena siis sijoittaa asiakkaat omiin palveluihin ostopalveluiden sijaan.</p> <p>Kuulohälytinjärjestelmät kilpailutettu, 5/23 päättynyt. Toiminta siirtynyt 1.6 lähtien apuvälinekeskukselle.</p>
Voimakas panostus avoimiin ja puoliavoimiin hoitomuotoihin	1 490 000€	750 000€	<p>Seniorilinja laajentunut koko alueelle 4.9. Tehostettu Kotikuntoutus aloitettu Vaasan alueella 1.9, kuten myös combilanssitoiminta. Koulutukset, infot henkilöstölle ja väestölle. Nämä mahdollistamaan suunniteltua Eriyisgeriatrian sulkua lokakuun lopussa 2023. Kotisairaalan panostus Maalahteen lokakuussa.</p> <p>Yleislääketieteen osastojen (2 kpl) siirtyminen H-taloon Tammikaivon alueelta loka-marraskuussa, kirurginen osasto 3 siirtyminen H5 kerroksesta H4 kerrokseen syyskuun lopussa.</p> <p>Neljän sosiaalihuollon ympärivuorokautisen asumisyksikön asumismuodon hallittu muutos on aloitettu. Työryhmät työstävät keskitetyn intervallihoidon ja yhteisöllisen asumisen kriteerit ja ohjautumisen mallit.</p> <p>Ikäihmisten asumispalvelujen muutokset - On lähetetty tiedotuskirjeet ja varattu info-illat niiden yksikköjen asiakkaille ja omaisille, joissa tehdään muutoksia. Eri yksikköjen yksittäiset paikkavähennykset on tehty, asumisyksiköissä suoritettava eräitä sisäisiä muuttoja, jotta esim. kokonainen siipi voidaan poistaa käytöstä. Tavoitteena, että kiinteistöjen sisäiset muutot on suoritettu syyskuun aikana.</p>

			Asumismuotoa muuttavissa yksiköissä etusijalla ovat asumisyksiköt, joiden asumismuoto muutetaan kevyemmäksi siten, että joka toista muiden yksikköjen vapaata paikkaa tarjotaan nykyisille asiakkaille ja joka toista uusille asiakkaille. Tavoitteena on, että asumismuodon muutokset olisi toteutettu ensi vuoden puoliväliin mennessä.
Hallinto-, tuki- ja johtorakenteiden ja palveluiden keventäminen	5 050 000€	6 595 000€	YT-menettelyt käynnistymässä 18.9. koskien organisaatio-, johtamis- ja esihenkilörakennetta, asiantuntijatehtäviä ja hallinnon prosesseja. YT-menettelyt substanssitoimialoilla ovat loppusuoralla. Toimenpiteet on käynnistetty ja kustannussäästöjä on löydetty läpi organisaation mm. posti- ja teleliikenne, it-lisenssien optimointi, konsulttipalvelut, matkustuskäytänteiden ja ohjeiden tarkistaminen, koulutusmäärärahat, huolto- ja laitekustannusten tarkistus, sopimusneuvottelut, in-house-yhtiöiden ohjaus ja toiminnan tehostamisvaatimukset (2023 siivousruokahuollon palvelut). Kokoustarjoilujen, -määrien ja -palkkioiden tarkastelu, mainonta, lehtien ja julkaisujen tilaukset, kalusteiden kierrätys, yhteiskuljetusten kehittäminen, Hukkajahti sekä valtionavustuksen käyttö toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen 2023-2025
Yhteensä	9 485 000	9 865 000	

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus merkitsee tilannekuvan tiedoksi ja lähettää tilannekuvan myös aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös:

Aluehallitus merkitsi tilannekuvan tiedoksi. Aluehallitus antaa tilannekuvan myös aluevaltuustolle tiedoksi.

Jakelu

Talousarviomuutos 2023

Aluehallitus 18.09.2023 § 230
815/02.02.02/2023

Valmistelija Nystrand Lena
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialueen neljännesvuosikatsaus per 30.6.2023 osoitti 25.862.286,68 €:n alijäämää. Valtuuston 28.11.2022 vahvistamassa talousarviossa 2023 on 23,3 milj. €:n alijäämä, ts. kustannukset ovat suuremmat kuin talousarviota laadittaessa saatavilla olleiden tietojen mukainen rahoitus.

Kuntayhtymän tilinpäätös 2022 osoitti asiakaspalvelujen ostojen toteumaa, joka oli huomattavasti suurempi kuin vuodeksi 2023 budjetoitu määrä. Koska asiakaspalvelujen volyyymi on ennallaan, mutta hinnat ovat nousseet huomattavasti vuoden 2023 aikana, on asiakaspalvelujen ostojen toteuma samaa luokkaa kuin vuonna 2022 siihen saakka, että ryhdytään sopeuttamistoimenpiteisiin. Lisäksi viimeisimmästä, vuonna 2023 toteutetusta palkantarkistuksesta ei ollut sopimusta talousarviota vahvistettaessa. Nämä kolme poikkeamaa huomioon otettuna alijäämä per 30.6.2023 on odotettavissa olevalla tasolla. Lisäksi on todettu, että erityishuollon talousarviotaso ei sisällä kaikkia hyvinvointialueelle siirrettyjä henkilöstökuluja ja ostopalveluja. Vaikka valtionrahoitusta on oikaistu muutamia kertoja talousarvion vahvistamisen jälkeen, se ei vielä riitä kattamaan nykyisen toiminnan kustannuksia. Kaikki nämä muutokset on huomioitu realistisena lähtökohtana hyväksytyille sopeuttamistoimenpiteille. Lisäksi talousarviomuutoksessa on muutettu ostopalvelut henkilöstökuluiksi Mico Botnialta takaisin otettujen palkka- ja talouspalvelujen osalta. Koska vuoden aikana on aloitettu useita valtion rahoittamia hankkeita, on talousarviota oikaistu myös niiden osalta. Ne ovat kustannusneutraaleja, koska koko kustannuslisäys katetaan vastaavalla valtionavustuksella, ts. hankkeita varten tarkoitettulla 6 milj. €:n tuella.

Edellä olevaa taustaa vasten talousarvioon on tehty lisäys, joka vastaa realistista tasoa (nettokustannukset 48 milj. €) ennen kuin mukaan on otettu tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman 10 milj. €:n osuus vuoden 2023 säästöistä. Talousarviomuutos merkitsee siis 38,6 milj. €:n nettolisäystä.

Toiminnan tuottoihin vaikuttavat vain hankerahoituksen valtionavustus sekä hyvinvointialueiden käynnistämisen aiheuttamia tilapäisiä kustannuksia varten tarkoitettua kehittämismäärärahan käyttöä. Määräraha myönnettiin 1.3.2023 käytettäväksi vuosina 2023 - 2025. Pohjanmaan hyvinvointialue sai 11,97 milj. €, josta 1,4 milj. € odotetaan käytettävän vuoden 2023 aikana. Tuottopuolelle ei ole tehty muita oikaisuja. Kokonaistuotot ovat siis lisääntyneet 7,4 milj. €:lla ja ovat 98,8 milj. €.

Toimintakustannukset ovat uudessa talousarvioehdotuksessa 910,1 milj. €, lisäystä on 71,3 milj. €. Henkilöstökulut ovat lisääntyneet 25,3 milj. €:lla, ostopalvelut 39,4 milj. €:lla ja aine- ja tarvikkekustannukset 2 milj. €:lla. Tuet ja avustukset ovat lisääntyneet 2,1 milj. €:lla ja vuokratulot 2,4 milj. €:lla. Nämä ovat siis nettolisäykset sen jälkeen, kun sekä edellä mainitut talousarvion oikaisut että TUSO-ohjelman sopeuttamistoimenpiteet on otettu huomioon.

Kustannuksista 1,4 milj. € on siis katettu kehittämismäärärahalla. Niistä voidaan mainita käyttämättömien tilojen vuokratulot 0,5 milj. €, IT-kulut 0,7 milj. € ja johtamismallin uudelleenjärjestely 0,2 milj. €.

Toimialakohtaisissa talousarvioissa talousarviomuutokset on esitetty myös nettona pääryhmittäin ja sitovuustaso on määritelty uudelleen. Nettotoimintakustannusten ehdotetaan pysyvän sitovina. Suunnitelman tekstiosaa ei muuteta, mutta sopeuttamisohjelman toimenpiteet on kirjattu erikseen valtuuston päätökseen 12.6.2023 § 39 sekä hallituksen tarkennettuihin toimenpiteisiin 28.8.2023 § 204.

Pohjanmaan hyvinvointialueen talousarvioehdotus osoittaa muutosten jälkeen 61 milj. €:n alijäämää. On erittäin tärkeää, että tehostamis- ja sopeuttamisohjelman 10 milj. €:n toimenpiteet vuodelle 2023 voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan tavoitteen mukaisesti.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus esittää valtuustolle muutetun talousarvion ja muutetun sitovuustason hyväksymistä.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 1 Talousarviomuutos 2023

Investointimäärärahojen 2023 uudelleenjärjestely 2023

Aluehallitus 18.09.2023 § 231
817/02.02.02/2023

Valmistelija Nystrand Lena
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Vuoden 2023 investointimäärärahoihin on tullut kaksi uutta muutostarvetta.

- Silmäyksikköön 40.000,- euron faco-laitteisto kaihileikkausten suorittamiseen Pietarsaareessa. TUSO-ohjelman mukaan tämä merkitsee 150.000,- euron vuotuista säästöä. Määrärahat siirretään muista hankinnoista, joita ei katsota tarpeellisiksi, osittain sosiaali- ja terveyskeskuksessa ja osittain sairaalapalveluissa (naistentautien pkl:n ultraäänilaitte, kystoskooppi, resektoskooppi).
- Mustasaareen 37.900,- euron OPTG-röntgenlaitteisto hammas- ja leukatutkimuksia varten epäkunnossa olevan laitteiston tilalle, voidaan rahoittaa luopumalla Abilitan neaRIS-integroinneista, koska lähiaikoina otetaan käyttöön uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus hyväksyy investointimäärärahojen uudelleenjärjestelyn.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Hammashuollon jonotilanne

Aluehallitus 18.09.2023 § 232
1165/06.00.00/2023

Valmistelija Svartsjö Sofia
Kangasmaa Hanna
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Suun terveydenhuollon odotusajat ovat jo pitkään ylittäneet lakisääteiset määräajat. Hoitoon pääsyä odottavien potilaiden tilanne heikkeni entisestään hoitotakuulain tullessa voimaan 1.9.2023.

Suun terveydenhuollon johtavat viranhaltijat ovat aloittaneet useita toimenpiteitä huonoon saatavuuteen liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi ja heillä on suunnitelma siitä, miten suun terveydenhuolto saadaan tulevaisuudessa jonottomaksi tarve- ja kapasiteettihallintaa vahvistamalla ja palvelusetelejä käyttämällä.

Voidaan kuitenkin todeta, että muodostunutta jonoa ei saada purettua lähitulevaisuudessa ilman lisäpanostuksia.

Sen vuoksi ehdotetaan vahvaa kertapanostusta jonojen lyhentämiseen, jotta suun terveydenhuoltoon voidaan heti tarjota aikoja 4 kuukauden kuluessa. Koska tavoitteena on hoitoon pääsy lakisääteisen odotusajan puitteissa ja uusia toimintamalleja työstetään tai ne ovat jo käytössä, ehdotetaan, että jonojen lyhentämisen rahoitusta varten jätetään liikkumavaraa vuoden 2024 ja mahdollisesti vielä vuoden 2025 talousarvioon.

- Koko maakunnassa on n. 6 500 potilasta, jotka ovat odottaneet yli 4 kuukautta.
- Jos "valmis potilas" -mallilla voidaan hoitaa vuoden 2023 aikana 1 500 potilasta hankevaroilla vuodenvaihteeseen mennessä, jää jäljelle vielä 5 000 potilasta, jotka eivät ole saaneet hoitoa hoitotakuussa määritellyssä ajassa.
- Jos nämä potilaat hoidetaan "valmis potilas" -mallin avulla, maksaa yhden potilaan hoito keskimäärin 350 €

-> yhteensä siis 1 750 000 €

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus merkitsee tiedoksi, että

- syksyllä 2023 jononpurkuun käytetään Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus - hankkeen valtionosuutta.

- edellytetään, että suun terveydenhuollossa kehitetään toimintaa välittömästi siten, ettei uusia jonoja synny.

- valmistellaan jäljelle jääneen 5000 potilaan jononpurku.

- vuoden 2024 rahoitus käsitellään talousarvioyön yhteydessä. Hallitus pidetään jatkuvasti ajan tasalla tilanteesta ja kehittämistoimenpiteistä.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että toimialajohtaja Sofia Svartsjö ja johtava hammaslääkäri Hanna Kangasmaa olivat paikalla tiedottamassa suun terveydenhuollon jonotilanteesta.

Kokous keskeytettiin lounaan ajaksi klo 11.40-12.10.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Pöytäkirja

11/2023
15 (42)

Jakelu

Asiakaslähtöisyys ja osallisuus

Aluehallitus 18.09.2023 § 233
1151/00.01.02/2023

Valmistelija Mari Plukka
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 668 2212, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Väestön ja asiakkaiden osallistumista palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen on mahdollistettu vaikuttamistoimielinten kautta sekä erilaisten teemojen ympärille järjestetyissä tapahtumissa. Myös kokemusasiantuntijatoimintaa on päästy systemaattisemmin edistämään. Järjestöyhteistyön mallia on edistetty yhteistyössä niin järjestöjen kuin kuntien kanssa. Järjestöavustukset on maksettu ja täydennysshaku on käynnissä heille, jotka eivät ensimmäiseen hakuun ehtineet mukaan.

Asiakaspalautteet ovat pääosin olleet hyviä, NPS arvo on 60. Osallisuussuunnitelmaa ollaan laadittu yhdessä useiden sidosryhmien kanssa ja se on tulossa hallitukseen syksyn 2023 aikana.

Tyytymättömyyttä palveluihin esiintyy välillä. Näissä tilanteissa on tärkeää saada selvitettyä asiat mahdollisimman nopeasti. Viimeaikana mediaan nousseet tyytymättömät asiakaspalautteet. Näiden palautteiden pohjalta arvioimme palautteenantokanavamme ja palautekäsittelyprosessimme uudelleen. On tärkeää, että asiakkaat löytävät sopivan kanavan nostaakseen esiin huolensa. Johtoryhmässä on päätetty toimenpiteet, joilla nykytilannetta arvioidaan ja kehitetään. Tärkeää on kehittää toimintakulttuuria siten, että epäasiallista kohtelua ei hyväksytä. Esihenkilö on puuttuttava epäasialliseen kohteluun välittömästi.

Toimenpiteet, joita nyt tullaan tekemään ovat:

- Saapuneet asiakaspalautteet käsitellään säännöllisesti toimialojen, tulosalueiden ja yksiköiden kokouksissa. Tarkoitus on käydä avointa keskustelua, jonka tavoitteena on parantaa palvelua.
- Asiakasraadit ja neuvostot saavat tehtäväksi arvioida ja antaa lausunto nykyisistä palautekanavista ja niiden kehittämisestä.
- Palautteiden käsittelystä tulosityksiköissä tehdään sisäinen auditointi
- Potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnasta tehdään ulkoinen auditointi.
- HaiPro-ilmoitusten osalta selvitetään mahdollisuus, että ilmoituksen jättäjä voisi valita, ettei ilmoitusta lähetetä tapahtumayksikköön.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen kanssa on sovittu, että kun arvioinnit valmistuvat, ne otetaan huomioon palautemenetelmien kansallisessa kehittämisessä.

Hyvän kohtelun sisäinen ohjeistus on valmistumassa ja se käsitellään henkilöstöjaostossa syksyn aikana. Samalla laaditaan ohjeistus myös siitä, miten potilaisiin ja asiakkaisiin liittyvään huonon kohtelun tapahtumiin puututaan.

Kun ohjeistus valmistuu, henkilöstölle järjestetään koulutusta epäasialliseen kohteluun puuttumisesta ja hyvästä kohtelusta.

Lainsäädännössä nostetaan esiin vahvasti Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten lakisääteistä velvollisuutta toimia niin, että asiakas ja potilas saavat laatua ja hyvää palvelua ja kohtelu sosiaali- ja terveystaluuissa.

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (17.8.1992/78) mukaan potilaalla on oikeus laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Hänen hoitonsa on järjestettävä ja häntä on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja

hänen yksityisyyttään kunnioitetaan. Terveystieteiden lain (30.12.2010/1326) tarkoituksena on toteuttaa väestön tarvitsemien palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, laatua ja potilasturvallisuutta ja vahvistaa terveydenhuollon palvelujen asiakaskeskeisyyttä;

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (22.9.2022/812) mukaan asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan. Sosiaalihuoltolain (30.12.2014/1301) tarkoituksena on edistää asiakaskeskeisyyttä sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus merkitsee selonteon tiedoksi.

Päätös:

Aluehallitus merkitsi selonteon tiedoksi.

Pöytäkirjaan merkittiin, että laatujohtaja Mari Plukka osallistui Teamsin kautta tiedottaakseen lyhyesti osallisuustyöstä.

Jakelu

Liitteet

Liite 2 Osallisuustoiminta M Plukka

Palvelusetelien yleinen soveltamisohje ja palvelukohtaiset soveltamisohjeet vuodelle 2024

Aluehallitus 18.09.2023 § 234
1159/05.00/2023

Valmistelija Jaskari Anne
Sofia Svartsjö
Tony Pellfolk
Heidi Kotanen
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelusetelien soveltamisohjeet (liitteet) vuodelle 2024 on päivitetty.

Päivityksessä on huomioitu muun muassa 1.1.2024 voimaan astuvan valvontalain (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023) mukanaan tuomat muutokset ja Vaana-palvelusetelijärjestelmästä luopuminen.

Tehdyistä päivityksistä ja korjauksista on laadittu erillinen muutosloki (liite).

Päivitetyt palvelusetelien soveltamisohjeet ovat:

1. Palvelusetelit - Yleinen soveltamisohje
2. Palvelusetelit - Kotihoidon soveltamisohje
3. Palvelusetelit - Lääkinnällisen kuntoutuksen soveltamisohje
4. Palvelusetelit - Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden ja apuvälineiden soveltamisohje
5. Palvelusetelit - Vammaispalveluiden soveltamisohje - Henkilökohtainen apu
6. Palvelusetelit - Päivätoiminnan soveltamisohje
7. Palvelusetelit - Omaishoidon tuen soveltamisohje
8. Palvelusetelit - Ympäri vuorokautisen palveluasumisen soveltamisohje
9. Palvelusetelit - Suun terveydenhuollon soveltamisohje

Sektorijohtaja, työikäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että hallitus päättää:

- hyväksyä liitteenä olevat Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelusetelien yleisen soveltamisohjeen
- hyväksyä palvelukohtaiset soveltamisohjeet
- että liitteenä olevat ohjeet tulevat voimaan 1.1.2024 alkaen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pyykinpesua koskeva teksti tarkastetaan vielä ja viedään tiedoksi hallituksen seuraavaan kokoukseen.

Jakelu

Liitteet

Liite 3 Palvelusetelit 2024 Muutosloki

Liite 4 Palvelusetelit 2024

Hyvinvointialueen prosessityön periaatteet ja ydinprosessit

Aluehallitus 18.09.2023 § 235
1181/00.01.02/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Prosessit kuvataan, koska tarvitaan yhteinen standardi, jota kaikki prosessin piiriin kuuluvat ammattilaiset noudattavat. Kaikkien prosessiin osallistuvien yksikköjen ja mahdollisesti myös käyttäjien tulee olla mukana prosessin kuvaamisessa, jotta kohderyhmä saa parasta mahdollista palvelua mahdollisimman saumattomasti ja tehokkaasti. Standardoidut prosessit tekevät hoito- ja palveluketjuista ennustettavampia ja virheriski pienenee. Standardia kehitetään jatkuvasti, minkä vuoksi myös prosesseja päivitetään säännöllisesti. Prosessityötä tehdään organisaation kaikilla tasoilla ja niillä on keskenään erilaiset hierarkiat. Hyvinvointialueen prosessityön jäsentelyä kehitetään parhaillaan ja osana tätä määritellään eri tasot. Meneillään on aikaisempien organisaatioiden prosessikuvausten läpikäynti, yhtenäistäminen ja päivittäminen. Vastuu prosessityön kehittämisestä on strategia- ja kehitysjohdajalla, kun taas prosessien sisällön kehittäminen kuuluu prosessinomistajille.

Hyvinvointialueen ydinprosesseja ovat hyvinvointialueen tarkoituksen ja toiminnan yhdessä kattamat ja aluehallituksen määrittelemät prosessit. Muista prosesseista päätetään operatiivisella tasolla. Pääprosesseja ovat kunkin ydinprosessin tärkeimmät kokonaisuudet, joiden lähtökohtana ovat väestön tarpeet, toiminnan tukeminen sekä hyvä strategian mukainen hallinto. Pääprosessien alla on alaprosesseja, jotka puolestaan koostuvat eri toiminnoista/osaprosesseista, joita kuvataan ohjeiden kautta.

Ydinprosesseista vastaavat toimivat prosessinomistajina siltä osin kuin prosessi ylittää toimialarajat. Hallinnon osalta asianomainen tulosaluejohtaja omistaa koko oman prosessinsa silloinkin, kun se ylittää toimialarajat (esimerkiksi talousarvioprosessi, strategiaprosessi). Muuten toimialajohtajat toimivat prosessinomistajina siltä osin kuin prosessi ylittää tulosaluearajat. Tulosaluevastaavat toimivat prosessinomistajina siltä osin kuin prosessi ylittää tulosyksikköarajat. Tulosyksikkötason prosessit omistaa esihenkilö. Koko organisaatiota koskevat prosessit omistaa hyvinvointialuejohtaja. Prosessit on kuvattu IMS-Arter-ohjelmassa.

Ydinprosessien ja niiden prosessinomistajien ehdotetaan olevan seuraavat:

1. Lasten, nuorten ja perheiden ydinprosessit (prosessinomistaja: lasten, nuorten ja perheiden sektorijohtaja)
  - Lasten, nuorten ja perheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
  - Lasten, nuorten ja perheiden asiakas-/potilasohjaus ja palveluohjaus
  - Lapset, nuoret ja perheet, joilla akuutti ja lyhytaikainen palvelu- ja hoitotarve
  - Lapset, nuoret ja perheet, joilla pitkäaikainen palvelu- ja hoitotarve
  - Lapset, nuoret ja perheet, jotka tarvitsevat useita tai toistuvia palveluja
2. Työikäisten ydinprosessit (prosessinomistaja: työikäisten sektorijohtaja)
  - Työikäisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
  - Työikäisten asiakas-/potilasohjaus ja palveluohjaus
  - Työikäiset, joilla akuutti ja lyhytaikainen palvelu- ja hoitotarve
  - Työikäiset, joilla pitkäaikainen palvelu- ja hoitotarve
  - Työikäiset, jotka tarvitsevat useita tai toistuvia palveluja
3. Ikäihmisten ydinprosessit (prosessinomistaja: ikäihmisten sektorijohtaja)
  - Ikäihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
  - Ikäihmisten asiakas-/potilasohjaus ja palveluohjaus

- Ikäihmiset, joilla akuutti ja lyhytaikainen palvelu- ja hoitotarve
  - Ikäihmiset, joilla pitkäaikainen palvelu- ja hoitotarve
  - Ikäihmiset, jotka tarvitsevat useita tai toistuvia palveluja
4. Pelastustoimen ydinprosessit (prosessinomistaja: pelastusjohtaja)
    - Pelastustoiminta
    - Onnettomuuksien ehkäisy
  5. Resurssijohdon ydinprosessi (prosessinomistajat: resurssijohtajat)
  6. Lääkinnällisten tukitoimintojen ydinprosessi (prosessinomistaja: sairaalapalvelujen toimialajohtaja)
  7. Ei-lääkinnällisten tukitoimintojen ydinprosessit (prosessinomistaja: hallintojohtaja)
    - IT, puhelintekniikka
    - Hankinnat ja logistiikka
    - Kiinteistöt ja kunnossapito
    - Ruokahuolto, siivous- ja pesulapalvelut
  8. Hyvän hallinnon ydinprosessit (prosessinomistaja: hallintojohtaja)
    - Päätöksenteko
    - Yleishallinto
    - Strategia ja kehittäminen
    - Taloushallinto
    - Henkilöstöhallinto
    - Laatujohtaminen
    - Viestintä
    - Turvallisuus ja valmius

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus

- merkitsee hyvinvointialueen prosessityön periaatteet tiedoksi

- hyväksyy hyvinvointialueen ydinprosessit.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 5 Hyvinvointialueen prosessityö

Pohjanmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa

Aluehallitus 18.09.2023 § 236
1174/09.05.00/2023

Valmistelija Metsola Terhi
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1103, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelmakokonaisuus tulee koostumaan valmiussuunnitelman yleisestä osasta, toimialojen- ja tulosalueiden valmiussuunnitelmista sekä liitännäissuunnitelmista, joita ovat muun muassa suuronnettomuussuunnitelma, pandemiasuunnitelma, joditablettien varautumissuunnitelma säteilyonnettomuuksien ja laskeuman varalta sekä alueellisten väestön siirtojen evakointisuunnitelma.

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 50 §:n 4 momentin 1 §:n nojalla, että hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon varautuminen perustuu ennakolta tehtäviin valmiussuunnitelmiin, joiden yhtenäistä valmistelua sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella ohjaa yliopistollista sairaalaa ylläpitävä hyvinvointialue eli Varsinais-Suomen hyvinvointialue. Varautumisen tulee perustua valtakunnallisiin riskinarvioihin, joita täydennetään alueellisilla ja paikallisilla riskinarvioilla.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmien tulee sisältää 50 §:n 4 momentin 1 §:n no häiriötilanteisiin varautumiseksi sekä jatkuvuudenhallinnan turvaamiseksi ainakin seuraavat asiakokonaisuudet:

- 1) valmiuden säätelyn tasot ja hälytysjärjestelyt (yleinen osa);
- 2) menettelytavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 51 §:ssä tarkoitetun tilannekuvatiedon keräämiseksi ja jakamiseksi (yleinen osa);
- 3) suunnitelmat henkilöstö-, tila- ja materiaaliresurssien sekä tukipalveluiden toiminnan riittävyden varmistamiseksi (toimialojen ja tulosalueiden valmiussuunnitelmat);
- 4) suunnitelmat yhteistyön toteutuksesta viranomaisten, yksityissektorin ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa häiriötilanteisiin varautumisessa ja hoitamisessa (yleinen osa);
- 5) suunnitelmat sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön valmiuskoulutusten ja valmiusharjoitusten toteutuksesta ja seurannasta
- 6) suunnitelmat valmiustoimintaan liittyvästä yleisestä viranomaisviestinnästä sekä viestinnästä häiriötilanteissa

Asetuksen 1 §:ssä tarkoitettu valmiussuunnittelu tulee olla tehtynä vuoden 2023 loppuun mennessä.

Pohjanmaan hyvinvointialueen varautumisen ja turvallisuuden johtoryhmä on hyväksynyt hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleisen osan kokouksessaan 14.6.2023. Työ toimialojen ja tulosalueiden valmiussuunnitelmien osalta on aloitettu.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että aluehallitus hyväksyy Pohjanmaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleisen osan ja sen liitteet.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 6 Valmiussuunnitelma Yleinen osa 230810

Liite 7 Valmiussuunnitelman liitteet

Strategiset mittarit, raportti

Aluehallitus 18.09.2023 § 237
1178/00.01.02/2023

Valmistelija Wik Pia
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1809, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Strategiset mittarit raportoidaan tänä vuonna kolme kertaa. Strategisilla mittareilla seurataan strategisia tavoitteita, jotka ovat ”Suomen hyvinvoivin ja toimintakykyisin väestö, Turvallisuus ja laatu Pohjoismaiden huippua, Suomen parhaat hyvinvointityöntekijät ja Resurssit käytetään vaikuttavasti”. Nyt raportoidaan tilanne aikaväliltä 1.1.-31.8.2023. Käytämme tuoreimpia saatavilla olevia lukuja. Kaikkia jo hyväksytyjä mittareita ei vielä kuitenkaan pystytä raportoimaan ja mittarit ovat kehityksessä.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus merkitsee strategisten mittareiden tilanteen tiedoksi. Tilannekuva toimitetaan myös aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 8 Strategian mittarit per 31.8.2023

Valtuustoryhmätuki 2023

Aluehallitus 17.04.2023 § 106

Valmistelija

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialuelain (611/2021) 27 §:n mukaan valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi hyvinvointialue voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuusto teki 6.6.2022 § 57 päätöksen, jonka mukaan tukea maksetaan aluevaalien tuloksen perusteella muodostetuille valtuustoryhmille 4000 € varsinaista valtuutettua kohden vuonna 2022 ja 6000 €/varsinainen valtuutettu vuonna 2023 ja eteenpäin. Tuki myönnetään valtuustoryhmän toiminnan tukemiseen ja se maksetaan yhdistysmuotoiselle oikeushenkilölle.

Valtuustoryhmille on helmikuussa 2023 toimitettu ohjeistus ja ennakkosuunnitelma/hakemus tuen hakemisesta. Vuonna 2023 määrärahaa haetaan kahdessa erässä.

Ohessa taulukko, josta näkyy Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuustoryhmien anomat ja keväällä 2023 maksuun menevät valtuustoryhmätukimäärärahat.

Puolue/ valtuustoryhmä	Ryhmäkoko	Mahdollinen maksimisumma 2023 6 000 €/henkilö	Anottu summa ad 10.2.2023	Maksettava summa 4.2023
RKP	32	192 000 €	96 000 €	96 000 €
			SDP Svenska 6000 €	3 000 €
SDP	8	48 000 €	SDP valtuustoryhmä 42 000 €	21 000 €
Kokoomus	6	36 000 €	36 000 €	18 000 €
Perussuomalaiset	5	30 000 €	Ei anomusta	0 €
KD	4	24 000 €	Ei anomusta	0 €
Suomen keskusta	2	12 000 €	12 000 €	6 000 €
Vasemmistoliitto	1	6 000 €	3 000 €	3 000 €
Vihreät	1	6 000 €	10 000 €	3 000 €
Yhteensä	59	354 000 €	205 000 e	150 000 €

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

esittää, että aluehallitus

1. merkitsee tiedoksi valtuustoryhmien tuen 2023 maksatuksen
2. lähettää asian tiedoksi myös valtuustoon

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluehallitus 18.09.2023 § 238
481/00.01.01/2023

Valmistelija Berg Päivi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Ohessa taulukko, josta näkyy Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuustoryhmien anomat ja syksyllä 2023 maksuun menevät valtuustoryhmätukimäärärahat.

Puolue/ valtuustoryhmä	Ryhmäkoko	Mahdollinen maksimisumma 2023 6 000 €/henkilö	Anottu summa ad 10.2.2023	Maksettava summa 4/2023	Maksettava summa 10/2023
RKP	32	192 000 €	96 000 €	96 000 €	59 000 €
			SDP Svenska 6000 €	3 000 €	3 000 €
SDP	8	48 000 €	SDP valtuustoryhmä 42 000 €	21 000 €	21 000 €
Kokoomus	6	36 000 €	36 000 €	18 000 €	18 000 €
Perussuomalaiset	5	30 000 €	Ei anomusta	0 €	0 €
KD	4	24 000 €	Ei anomusta	0 €	0 €
Suomen keskusta	2	12 000 €	12 000 €	6 000 €	6 000 €
Vasemmistoliitto	1	6 000 €	3 000 €	3 000 €	3 000 €
Vihreät	1	6 000 €	10 000 €	3 000 €	3 000 €
Yhteensä	59	354 000 €	205 000 €	150 000 €	113 000 €

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

esittää, että aluehallitus

1. merkitsee tiedoksi valtuustoryhmien tuen syksyn 2023 osuuden maksatukseen
2. lähettää asian tiedoksi myös valtuustoon

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Pöytäkirja

11/2023
26 (42)

Jakelu

Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen

Aluehallitus 18.09.2023 § 239
1187/00.02.01.00/2023

Valmistelija Jakobsson-Pada Linda
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 649 2883, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialueesta annetun lain 97 §:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja ja hallintosäännössä määrätty hyvinvointialueen viranhaltija voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Hallintosäännön 28 §:n mukaan asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi voi päättää myös aluehallituksen esittelijä.

Aluehallituksen alaisen viranomaisen ja aluehallituksen jaoston on ilmoitettava aluehallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista aluehallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Ilmoitus on tehtävä neljän (4) päivän kuluessa viranhaltijapäätöksen tekemisestä tai pöytäkirjan tarkastamisesta.

Hyvinvointialueesta annetun lain 97 §:n 5 momentissa on lueteltu asiaryhmät, joihin ei voi käyttää otto-oikeutta. Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa

- 1) lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus- tai valvontamenettelyä koskevia asioita
- 2) yksilöön kohdistuvia terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita
- 3) 54 §:ssä tarkoitettulle hyvinvointialueiden yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset hyvinvointialueet niin sopivat.

Edellä mainittujen säännösten nojalla aluehallitukselle ilmoitetaan, 1.1.2023 lukien, seuraavien toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset:

aluehallituksen jaostot, kansalliskielilautakunta, hyvinvointialuejohtaja ja johtavat viranhaltijat.

Aluehallitukselle toimitetaan ohessa luettelo viranhaltijapäätöksistä ja mainittujen toimielinten pöytäkirjojen otsikoista.

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda

ehdottaa aluehallituksen päättävän, että se ei käytä otto-oikeuttaan liitteessä mainittuihin päätöksiin.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 9 Asialistat

Liite 10 Päätösluettelo 180923

Eropyyntö luottamustehtävistä, Anne Rintamäki

Aluehallitus 18.09.2023 § 240
1049/00.02.01.00/2023

Valmistelija Berg Päivi

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Anne Rintamäki (PS) on ilmoittanut 19.6.2023 eroavansa Pohjanmaan hyvinvointialueen poliittista tehtävistä henkilökohtaisista syistä.

Hyvinvointialueesta annetun lain 75 §:ssä säädetään, että luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Aluevaltuusto myöntää eron valtuutetuille ja varavaltuutetuille.

Anne Rintamäellä on tällä hetkellä seuraavat luottamustoimet Pohjanmaan hyvinvointialueella:

- aluevaltuuston jäsen
- suhteellisten vaalien lautakunnan jäsen

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda

ehdottaa, että

1. hallitus esittää valtuustolle, että Anne Rintamäelle myönnetään ero aluevaltuustosta henkilökohtaisista syistä ja että aluevaltuuston varsinaiseksi jäseneksi kutsutaan perussuomalaisten ryhmän ensimmäinen varajäsen Tero Frondelius jäljellä olevaksi toimikaudeksi

2. hallitus esittää valtuustolle, että Anne Rintamäelle myönnetään ero suhteellisten vaalien lautakunnan jäsenyydestä ja tilalle valitaan uusi varsinainen jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 11 Eroanomus A Rintamäki

Liite 12 Valitut aluevaltuutetut ja varavaltuutetut vertausluvuittain

Vastaus valtuustoaloitteeseen; Koko Pohjanmaan hyvinvointialueella tulee ottaa käyttöön HPV-testit osana kohdunkaulan syövän seulontaa

Aluehallitus 18.09.2023 § 241
1117/00.02.01.00/2023

Valmistelija Svartsjö Sofia
Lisätietoja: puhelinnumero: 050 518 1091, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtuutettu Eva-Maria Strömsholm on tehnyt Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän valtuuston kokouksessa 2.11.2022 liitteenä olevan valtuustoaloitteen. Hän esittää aloitteessaan, että hyvinvointialueen kuntayhtymässä otetaan käyttöön HPV –testit kohdunkaulasyövän seulontojen yhteydessä ja että hyvinvointialue varaa riittävästi resursseja, että kolposkopiat pystytään tekemään ajoissa. Aloitteen käsittely on siirretty hyvinvointialueen käsiteltäväksi.

Vastauksen valtuustoaloitteeseen voidaan todeta, että hyvinvointialueella on tehty päätös siirtyä kansallisen suosituksen mukaisesti HPV-testaukseen seulontamenetelmänä. Suunnitelman mukaan HPV-pohjaiseen seulontatutkimukseen siirrytään vuoden 2024 alusta alkaen. Hyvinvointialueen oma henkilöstö koulutetaan HPV-näytteenottoon syksyn 2023 aikana. Hyvinvointialueen terveydenhoitajat ottavat seulontanäytteet.

Sektorijohtaja, työikäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty

Päätös:

Sektorijohtaja Erkki Penttinen täydensi esittelynsä seuraavalla tekstilisäyksellä: Hyvinvointialueen oman henkilöstön kouluttamisella varmistetaan, että hyvinvointialueella on riittävät resurssit kolposkopioiden tekemiseen oikea aikaisesti. Resurssitarvetta arvioidaan, kun HPV–testien ja kolposkopioiden toteutusta arvioidaan.

Aluehallitus hyväksyi ehdotuksen yllä olevalla lisäyksellä.

Jakelu

Liitteet

Liite 13 HPV-testit Pohjanmaalla

Vastaus valtuustoaloitteeseen/Pitkäkestoista covid-19-tautia sairastaville toimiva diagnostiikka, hoito ja kuntoutus Pohjanmaan hyvinvointialueella

Aluehallitus 18.09.2023 § 242
1127/00.02.01.00/2023

Valmistelija Penttinen Erkki
Sundberg Annica
Grönroos-Pada Silvia
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän valtuutettu Eva-Maria Strömsholm on tehnyt valtuustoaloitteen (Liite), jossa hän ehdottaa, että Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää pitkäkestoista post covid-tautia sairastaville potilaille sopivan ja toimivan diagnosoinnin, hoidon ja kuntoutuksen, varaa riittävästi resursseja voidakseen tukea ja auttaa potilaita, jotka ovat kärsineet post covidista sekä nimeää covid 19:n asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on suunnitella ja kehittää sekä arvioida koronaviruksen jälkeisiä oireita sairastavien potilaiden hoitoa, diagnostiikkaa ja kuntoutusta. Aloite on siirretty Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymästä Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

THL:n määrittelyn mukaan Long covid on koronavirusinfektion jälkitauti. Sen oireet kestävät vähintään kaksi kuukautta eikä näitä oireita voi selittää muulla diagnoosilla. Oireet voivat ilmaantua uudelleen akuutista COVID-19-taudista toipumisen jälkeen tai ne voivat jatkua alkuperäisen sairauden jälkeen. Oireet voivat myös vaihdella, niiden voimakkuus aaltoilla tai uusiutua ajan myötä. Oireita voi pahentaa henkinen ja fyysinen stressi ja rasitus.

COVID-19:n jälkeisen tilan diagnoosi voidaan asettaa terveydenhuollossa yleensä vähintään 3 kuukautta sen jälkeen, kun potilas on sairastunut COVID-19-infektioon. Tämän kolmen kuukauden ajanjakson ansiosta voidaan sulkea pois tavanomaisesta akuutin sairauden toipumisajasta johtuvat oireet. Joskus tämä toipumisaika voi olla pitkä, varsinkin jos henkilö on ollut hyvin sairas.

Yleisesti hyväksytyä lääkehoitoa tautiin ei ole. Oireiden hoidossa käytetään useita eri lääkkeitä. Hyöty saattaa vaihdella potilaasta ja oirekuvasta riippuen. Parantavaa lääkehoitoa ei ole löydetty. Koronataudista toipuminen on yksilöllistä. Palvelut järjestetään hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouksissa potilaiden yksilöllisen hoidontarpeen arvioinnin perusteella

Pitkäaikaisesti oireilevat potilaat on aikaisemmin tulleet ohjattua ja ohjataan Pohjanmaan hyvinvointialueella edelleen kuntoutustutkimukseen, jos työkyky on uhattuna. Hyvinvointialueella (kuntoutuksen toimiala) on moniammatillinen tiimi, joka arvioi kuntoutuksen tarpeen ja tekee kuntoutussuunnitelman.

Hyvinvointialue tulee tiedottamaan kuntoutustutkimuspoliklinikan toiminnasta enemmän, ja kehittämään vielä tiiviimmän verkoston sosiaali- ja terveyskeskuksen ja työterveyshuollon palvelujen kanssa. kohdalla. Hoito- ja kuntoutusprosessit ovat pitkiä. Seuranta ja tuki ovat tärkeitä, vaikka hoito onkin oireenmukaista.

Sektorijohtaja, työkäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 14 Toimiva diagnostiikka hoito ja kuntoutus PostCovid

Liite 15 Valtuustoaloite post covid _ Vastausliite

Vastaus aluevaltuustoaloitteeseen; Selvitetään ja tutkitaan ikääntyneiden välimuotoisen asumisen tarve Pohjanmaalla

Aluehallitus 18.09.2023 § 243
1143/00.02.01.00/2023

Valmistelija Vähäkangas Pia
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 8051 455, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaltuustoaloitteessa nostetaan esille ikääntyneiden määrän lisääntymiseen liittyvä varautuminen. Eräänä varautumisen työvälineenä ehdotetaan, että selvitetään välimuotoasumisen tarve Pohjanmaan hyvinvointialueella (aloite liitteenä).

Pohjanmaan hyvinvointialueella on parasta aikaa menossa selvitystyö, jonka avulla kartoitetaan välimuotoisen asumisen tilannetta. Kartoitus valmistuu syys-lokakuun aikana 2023. Kartoitus muodostaa perustan ikäihmisten asumiseen liittyvien yhteistyökuvioiden ja rajapintatyöskentelyn kehittämiseksi mm. kuntien ja hyvinvointialueen välille (vastaus liitteenä). Kun kartoitus on valmis, se käsitellään hallituksessa.

Sektorijohtaja, ikäihmiset Vähäkangas Pia

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 16 Ikääntyneiden välimuotoasumisen tarve

Liite 17 Vastaus koskien välimuotoasumisen asumisen tarve

Vastaus valtuustoaloitteeseen, ilmaiset kuukautissuojat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 06.09.2023 § 48

Valmistelija

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Johanna Holmäng on 16.12.2022 tehnyt valtuustoaloitteen ilmaisista kuukautissuojista hyvinvointialueen peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Aloitetta perustellaan sillä, että yhteiskunnan olisi sopeuduttava paremmin naisten olosuhteisiin ja että kuukautissuojien saatavuuden pitäisi olla yhtä itsestään selvää kuin se, että vessassa on vessapaperia. Aloitteen mukaan kuukautissuojien pitäisi olla ilmaisia, sillä kuukautissuoja on välttämätön hygieniatuote, jota ilman menstruovat ihmiset eivät voi olla. Kaikilla ei ole varaa ostaa sellaisia suojia kuin he haluaisivat tai heidän on harkittava, kuinka usein he voivat vaihtaa suojan tai onko heillä varaa ostaa uusi paketti siteitä. Ilmaisten kuukautissuojien jakaminen vähentäisi myös kuukautisiin yhä liittyvää tabua ja häpeää.

Hyvinvointialueen joissakin kouluissa on saatavilla ilmaisia kuukautissuojia, asia on silloin järjestetty oppilasraadin tai vastaavan toimesta. Myös terveydenhoitajilla on usein varastossaan kuukautissuojia, joita he voivat tarvittaessa antaa niitä tarvitseville oppilaille. Vuonna 2022 Pohjanmaalla oli 12–19-vuotiaita tyttöjä ja naisia noin 8 100 henkeä, joille ilmaisia kuukautissuojia tarjottaisiin. Jos ajatellaan, että he käyttäisivät kaksi ilmaista kuukautissuojaa päivässä kolmena päivänä kuukaudessa ja yhdeksänä kuukautena vuodessa, olisi kuukautissuojien tarve runsaat 400 000 kuukautissuojaa vuodessa. Todennäköisesti kaikki eivät kuitenkaan käyttäisi palvelua, ainakaan tässä laajuudessa. Kuukautissuojia voisi olla vapaasti saatavilla vessoissa, mutta hävikin minimoimiseksi voidaan käyttää jakelulaitetta, joka antaa esimerkiksi yhden siteen/tamponin minuutissa.

Kuukautissuojien kustannukset ovat tasa-arvokysymys, ja asia on tärkeä nostaa esiin. Kuukautissuoja on kuitenkin normaali hygieniatuote, ei tuote, jota käytetään sairauden ehkäisemiseen tai hoitamiseen. Nuorten neuvominen ja ohjaaminen sopivien tuotteiden pariin ei myöskään ole asia, joka vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen. Hyvinvointialueella on noin 20 koulua vuosiluokille (6) 7–9 ja noin 35 toisen asteen oppilaitosta. Kuukautissuojia tarvitaan kuitenkin usein jo luokilla 5–6, miksi alakoulutkin olisi laskettava mukaan. Vaikka kyseessä on osittain kustannuskysymys, on se pikemminkin periaatteellinen kysymys hyvinvointialueen vastuualueesta. Jos ilmaisia kuukautissuojia halutaan tarjota kouluissa, asia kuuluu ennemminkin siihen osaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, joka kuuluu kuntien alaisuuteen. Valmistelu tukee yllä mainittuun viitaten ajatusta ilmaisista kuukautissuojista menstruoville naisille, mutta se ei puolla sitä, että hyvinvointialue vastaisi siitä, että oppilaitoksissa olisi saatavilla ilmaisia kuukautissuojia oppilaille.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdottaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto hyväksyy osaltaan vastauksen aloitteeseen ja vie asian hallituksen käsiteltäväksi

Päätös:

Jaosto hyväksyi vastauksen ja aloite toimitetaan hallitukselle.

Aluehallitus 18.09.2023 § 244
358/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 18 Aloite Ilmaiset kuukautissuojat 16122022

Vastaus valtuustoaloitteeseen lukureseptin käyttöönotosta lastenneuvolassa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 06.09.2023 § 49

Valmistelija

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Rebecca Åkers on jättänyt 20.2.2023 valtuustoaloitteen, jossa hän ehdottaa, että Pohjanmaan hyvinvointialue vahvistaa yhteistyötä alueen kirjastojen kanssa ja ottaa käyttöön lukureseptin alueen neuvolayksiköissä. Mallia voitaisiin ottaa Pirkanmaan Pälkäneeltä, jossa neuvola jakaa lukureseptejä kaikille 1-6-vuotiaille lapsille. Lukuresepti ”määrätään” neuvolakäynnin yhteydessä, ja siihen kuuluvan neljän kirjan ”lääkeannoksen” voi noutaa kirjastosta. Kirjasto on valinnut sopivat kirjat kullekin ikäryhmälle. Mukana on myös helppolukuisia kirjoja perheille, joissa ei ole ennestään arjen lukemiskulttuuria. Aloitteen perusteluna todetaan, että Suomessa on havaittu uusi ilmiö; kolmevuotiaat, jotka eivät osaa puhua.

Kieli opitaan kuulemalla ja puhe matkimalla, ja siihen tarvitaan mallia aikuiselta. Nykyään monet vanhemmat puhuvat lapsilleen vähemmän kuin ennen, ja usein sekä lapset että aikuiset viettävät paljon aikaa erilaisten ruutujen ääressä, mikä vähentää kielellistä vuorovaikutusta. Läheskään kaikki vanhemmat eivät lue lapsilleen, vaikka lapselle ääneen lukemisella on todettu olevan paljon myönteisiä vaikutuksia. Ääneen lukemisella on vaikutuksia lapsen puhumaan oppimisen sekä lapsen ja muun perheen vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kannalta. Asiasta on keskusteltu lasten ja perheiden sektorin ohjausryhmässä, ja lastenneuvolalta ja puheterapialta on pyydetty kommentit. Asiaa on käsitelty myös sosiaali- ja terveydenhuollon johtoryhmässä.

Hyvinvointialueen lastenneuvoloissa useimmat ottavat esille ääneen lukemisen tärkeyden, vaikka sitä ei olekaan määritetty kuuluvaksi minkään tietyn neuvolakäynnin sisältöön. Monessa paikassa jaetaan esim. Suomen kulttuurirahaston sponsorioimia kirjakasseja lapsen ensimmäisten vuosien neuvolakäyntien yhteydessä, ja monet neuvolat tekevät myös hyvää yhteistyötä kirjastojen kanssa, jotka kutsuvat vanhemmat ja lapset käymään kirjastossa.

Hyvinvointialueen puheterapeutit pitävät ideaa hyvänä ja ovat omalta osaltaan mielellään mukana kehittämässä yhteistyötä. He korostavat, että nämä mahdollisuudet on tärkeää tarjota myös lapsille, joiden vanhemmat tulevat eri kulttuureista ja joilla on eri äidinkieliä ja koulutustasoja.

Hyvinvointialue suhtautuu omalta osaltaan myönteisesti kuntien kirjastojen, neuvolatoiminnan ja puheterapian yhteistyön kehittämiseen lasten kielellisen ja tunne-elämän kehityksen edistämiseksi muun muassa jonkinlaisen lukureseptin avulla. Kehittämialue ei aiheuttane suuria lisäkustannuksia ja se huomioidaan vuoden 2024 toiminnan suunnittelussa

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdottaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto hyväksyy omalta osaltaan vastauksen aloitteeseen ja vie asian edelleen hallitukseen

Päätös:

Jaosto hyväksyi vastauksen seuraavalla lisäyksellä: ”Kirjastoja tulee kuulla asiassa mahdollisimman pian ja niiden näkemykset otetaan huomioon. Kirjastot tulee osallistaa lukureseptin konkreettisen käyttöönoton suunnitteluun.” Aloite toimitetaan hallitukselle.

Jakelu

Aluehallitus 18.09.2023 § 245
359/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite Aloite - Lukureseptin käyttöönottoaminen neuvoloissa yhteistyössä kuntien
19 kirjastojen kanssa

Vastaus valtuustoaloitteeseen, äitiysfysioterapiaa neuvolapalveluiden yhteydessä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto 06.09.2023 § 50

Valmistelija

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihte), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Lotta Alhonnoro on jättänyt 20.2.2023 valtuustoaloitteen, joka koskee äitiysfysioterapiaa neuvolapalveluiden yhteydessä. Aloitteen mukaan äitiysfysioterapia vaikuttaisi merkittävästi synnyttäjien hyvinvointiin, fyysiseen toimintakykyyn ja elämänlaatuun. Moni nainen kärsii synnytyksen jälkeen lantionpohjan ja vatsalihasten ongelmista, ja aloitteen mukaan tällä hetkellä usein ainoa naisten saama ohje on kirjallinen tiedote lantionpohjan lihasten harjoittelun tärkeydestä, mutta monet hyötyisivät ammatillisesta ohjauksesta ongelmien ehkäisemiseksi. Aloitteen mukaan tämä voitaisiin toteuttaa tarjoamalla jokaiselle tulevalle äidille neuvolapalveluiden yhteydessä tukea ja esimerkiksi käynnin fysioterapeutilla ennen ja jälkeen synnytyksen.

Aloitteesta on keskusteltu hyvinvointialueen johtoryhmässä ja asiasta on pyydetty lausunto naistentautien ylilääkäriltä, äitiysneuvolalta ja fysioterapialta.

Heikosta lantionpohjasta kärsivillä naisilla on usein jo varhaiskeski-ikässä virtsankarkailuongelmia ja usein myös selkävaivoja ja toisinaan epämääräisiä alavatsaoireita. Toisaalta on myös paljon naisia, jotka jännittävät lantionpohjan lihaksia jatkuvasti, mikä saattaa johtaa ajan mittaan yliaktiiviseen virtsarakkoon ja siitä johtuvaan tihentyneeseen virtsaamistarpeeseen. Monilla naisilla on puutteelliset tiedot siitä, mikä lantionpohja on ja miten sitä tulisi harjoittaa.

Eri kuntien äitiyshuoltoon on kuulunut vaihtelevissa määrin fysioterapiaohjausta ennen synnytystä ja sen jälkeen tehtävissä harjoituksissa. Ennen kotiin lähtöä äidit saavat synnytysosastolta kirjalliset ja osittain suulliset ohjeet lantionpohjaharjoittelusta. Jos heillä on jo osastolla ollessa hyvin vaikeita ongelmia, esim. virtsan- tai ulosteenkarkailua, tai jos heillä on ollut laaja erkauma, he saavat lähetteen fysioterapeutille, joka tapaa heidät synnytysosastolla ja varaa sen jälkeen ajan seurantakäynnille. Lisäksi hyvinvointialueen verkkosivuilla on erityyppisiä videomuotoisia ohjeita ja harjoituksia.

Perhevalmennuskursseja ollaan parhaillaan yhtenäistämässä, ja niissä fysioterapiaohjaus on edelleen tärkeässä asemassa. Ohjaus tulee olemaan ensisijaisesti virtuaalista, jotta kaikille voidaan tarjota tasavertaista palvelua, ja lisäksi sitä voitaisiin täydentää erikoiskoulutuksen saaneen fysioterapeutin luennoilla, jotka olisi suunnattu kaikille synnyttäjille. Yksilöllisiä fysioterapiakäyntejä tarjotaan, jos äidillä on ongelmia, joihin hän tarvitsee apua.

On tärkeää painottaa kokonaisuutta, jossa naiset saavat tietoa siitä, että sekä vatsa- ja selkälihaksia että lantionpohjan lihaksia tulee harjoittaa ja että se tulee tehdä oikealla tavalla hyvän ryhdin ja vahvan lantionpohjan saamiseksi ja siten tuki- ja liikuntaelinoireiden ja virtsavaivojen ehkäisemiseksi tulevaisuudessa. Tämä noudattaa myös hyvinvointialueen linjaa ehkäiseviin palveluihin panostamisessa. Hyvä ajankohta tälle on raskauden ja synnytyksen aika. Hyvinvointialueella syntyi vuonna 2022 noin 1600 lasta, ja erikoistuneen fysioterapeutin yksilöllisten käyntien tarjoaminen kaikille äideille tarpeesta riippumatta veisi resursseja ja vaatisi lisähenkilöstöä. Kustannustehokkaampi menetelmä on vanhempainvalmennuksen kehittäminen kaikille synnyttäjille annettavalla hyvällä tietopakettilla ja asian ottaminen järjestelmällisesti esille äitiysneuvolakäyntien yhteydessä, jotta voidaan tunnistaa naiset, jotka tarvitsevat fysioterapeutin yksilöllistä ohjausta, jota tulee tarjota tasavertaisesti. Tämä voidaan toteuttaa pitkälti nykyisillä henkilöstöresursseilla.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdotetaan, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä yhdyspintojen jaosto hyväksyy omalta osaltaan vastauksen aloitteeseen ja vie asian edelleen hallitukseen.

Päätös:

Jaosto hyväksyi vastauksen ja aloite toimitetaan hallitukselle.

Aluehallitus 18.09.2023 § 246
369/00.02.03.03/2023

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa edellä olevan selvityksen aluevaltuustolle vastauksena aloitteeseen. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 20 Valtuustoaloite Äitiysfysioterapiaa neuvolapalveluiden yhteydessä

Muut mahdolliset asiat

Aluehallitus 18.09.2023 § 247

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 161 §:n mukaan asiat päätetään kokouksissa viranhaltijan esittelystä. Hallintosäännön 160 §:n mukaan toimitellaan esittelijän tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Pykälän kohdalla voidaan esimerkiksi jakaa tietoa, ilmoittaa asioista, tehdä aloitteita ja esittää kysymyksiä.

Päätös:

Puheenjohtaja ilmoitti, että pääluottamusmiehet osallistuvat nykyään hallituksen esityslistan läpikäyntiin ennen kokousta.

Jäsen Bystedt kysyi, miksi osa kutsuista lähetetään ruotsinkielisille asiakkaille suomenkielisinä, sekä esitti, että hyvinvointialueen valvontatoimintojen vahvistamiseksi tulisi käyttää konsulttipalveluja.

Hyvinvointialuejohtaja totesi, että toimialajohtajien ja controllerien välinen yhteistyö on parantunut mm. tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman toimeenpanoprosessin aikana.

Aluehallitus merkitsi asiat tiedoksi.

Kokouksen päättäminen

Aluehallitus 18.09.2023 § 248

Kokouksen päättäminen.

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.52.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 226, § 227, § 228, § 229, § 230, § 232, § 233, § 237, § 238, § 239, § 240, § 241, § 242, § 243, § 244, § 245, § 246, § 247, § 248

Muutoksenhakukielto

Edellä mainituista päätöksistä ei saa tehdä lain hyvinvointialueesta 141 § mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 231, § 234, § 235, § 236

Oikaisuvaatimusohjeet

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Omistajakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen käsittely on maksutonta.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää kirjaamosta (yhteystiedot alla).

Pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa, www.pohjanmaanhyvinvointi.fi.

Oikaisuvaatimusviranomaisen:

Pohjanmaan hyvinvointialue / hallitus

Hietalahdenkatu 2-4

65130 Vaasa

kirjaamo@ovph.fi

Käyntiosoite: Hietalahdenkatu 6, X-talo 1. krs. Aukioloaika maanantaista perjantaihin klo 9-14.